ТАҚРИЗ

ба фишурдаи автореферати Рамазонова Раҷабгул Сулаймоновна дар мавзуи «Шароитҳои ташкилӣ - педагогии инкишофи қобилияти зеҳнию эҷодии хонандагони имкониятташон маҳдуд мавриди ҳамгироии раванди таълим бо маҳфилҳои эҷодӣ», ки барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.6. Педагогикаи махсус

Муҳаққиқ дараҷаи эътимоднокии натиҷаи таҳқиқот аз асоснокии методологияи таҳқиқот, истифодаи маҷмуи таҳсилоти иловагиро бо ҳам алоқаманди муосири таҳқиқоти илмӣ, ки ба мавзуи он мақсад ва вазифаҳои он мувофиқанд, хусусияти мураккаби кори таҷрибавӣ, таҳлили сифатӣ ва миқдорӣ ва коркарди статистикии маълумоти гирифташуда, хонандагони имконияташон маҳдуд, ки дар озмоиш иштирок мекунанд, иборат медонад.

Ба андешаи муаллиф, ки истифодаи маҳфилҳои эҷодӣ дар ҷодаи фарҳанги мусиқӣ, санъати расмкашӣ, маҳорати меҳнатӣ дар таҳсилоти иловагӣ коркард гардида, мутобиқ намудани хонандагон ба таҳсилоти иловагӣ, тартиб додани нақшаҳои маҳфилҳои мусиқӣ, меҳнатӣ ва санъати тасвирӣ, инчунин гурӯҳбандии нуқсонҳо ва истифодаи корҳои ислоҳӣ барои инкишоф додани захираи луғавии хонандагони имконияташон маҳдуд муайян карда мешавад.

Муҳиммияти мавзуи таҳқиқот пеш аз ҳама дар зарурати муайян намудани шароитҳои ташкилӣ-педагогие ифода меёбад, ки барои рушди тафаккур, қобилияти дарккунӣ, хаёлот, мустақилият, ташаббускорӣ ва маҳорати эҷодии хонандагони имконияташон маҳдуд мусоидат менамоянд. Ҳамгироии раванди таълим бо маҳфилҳои эҷодӣ метавонад барои баланд бардоштани шавқу рағбати хонандагон ба донишомӯзӣ, рушди қобилиятҳои инфиродӣ ва фаъол гардидани иштироки онҳо дар ҳаёти ҷамъиятӣ заминаи мусоид фароҳам оварад.

Дар таҳқиқоти мазкур масъалаи ҳамоҳангсозии фаъолияти таълимӣ ва корҳои беруназсинфӣ аз нигоҳи педагогӣ аҳаммияти хосса дорад. Маҳфилҳои эҷодӣ ҳамчун воситаи муҳими инкишофи шахсият имконият медиҳанд, ки хонандагон донишҳои назариявии худро дар фаъолияти

амалӣ истифода намуда, қобилиятҳои зеҳнию эҷодии худро инкишоф диҳанд.

Фишурдаи диссертатсияи Рамазонова Раҷабгул Сулаймоновна ба масъалаи мазмуни таҳқиқот аҳаммияти фароҳам овардани муҳити мусоиди таълимӣ, истифодаи усулҳои фаъоли педагогӣ ва ҷалби хонандагон ба фаъолияти эҷодиро дар бар мегирад.

Дар боб аввал масъалаи қобилиятҳои зеҳнӣ ва эҷодӣ ҳамчун ҷузъи муҳими рушди шахсияти хонанда баррасӣ мегардад. Ба хусусиятҳои инфиродии хонандагони имконияташон маҳдуд, имкониятҳои маърифатии онҳо ва нақши омилҳои педагогию психологӣ дар рушди қобилиятҳо таваҷҷуҳ зоҳир карда мешавад. Дар боби дувум муайян намудани шароитҳои зарурӣ барои ташкили муҳити мусоиди таълимӣ равона мегардад. Дар ин замина, мутобиқсозии усулҳои таълим ба имкониятҳои хонандагон, дастгирии омӯзгор, волидайн ва фароҳам овардани имкониятҳои баробар барои иштироки фаъолонаи онҳо аҳаммияти махсус дорад. Дар боби сеюм имкониятҳои пайвастани таълими дарсӣ бо фаъолияти маҳфилҳои эҷодӣ баррасӣ мешаванд. Иштирок дар маҳфилҳои рассомӣ, меҳнатӣ, мусиқӣ, фаъолияти техникӣ ва дигар шаклҳои эҷодӣ метавонад ба рушди тафаккури мустақил, хаёлпардозӣ, ташаббускорӣ, малакаҳои амалӣ ва муошират хонандагон мусоидат намояд. Дар боби чорум бошад масъалаҳои банақшагирии фаъолияти таълимӣ ва эҷодӣ, интихоби усулҳои мувофиқ фаро гирифта шудааст. Муҳим он аст, ки фаъолияти таълимӣ ва маҳфилӣ бо назардошти ниёзҳо, шавқу рағбат ва имкониятҳои ҳар як хонанда ташкил карда шудааст. Дар боби панҷум тибқи сохтори маъмули таҳқиқоти педагогӣ, метавон масъалаҳои арзёбии самаранокии усулҳои пешниҳодшуда, муқоисаи нишондиҳандаҳои ибтидоӣ ва ниҳоӣ, таҳлили натиҷаҳои мушоҳида ва муайян намудани тағйирот дар рушди қобилиятҳои зеҳнию эҷодии хонандагонро баррасӣ кард. Мавзуи

таҳқиқот зарурати ташкили низоми ҳамгирои таълим ва фаъолияти эҷодиро таъкид менамояд.

Ҷанбаи муҳими таҳқиқот муайян ва асоснок намудани шароитҳои ташкилӣ-педагогии рушди қобилиятҳои хонандагони имкониятташон маҳдуд мебошад. Аз ҷумла, ба назар гирифтани хусусиятҳои инфиродию синнусолии хонандагон, истифодаи усулҳои фаъоли таълим, фароҳам овардани муҳити дастгиркунанда, мутобиқ намудани супоришҳо ба имкониятҳои воқеии хонандагон ва ҳамкории муассири омӯзгорон, роҳбарони маҳфилҳо, падару модарон ва дигар мутахассисон метавонанд самаранокии раванди таълиму тарбияро баланд бардоранд.

Арзиши илмӣ ва амалии мавзуъ дар он зоҳир мегардад, ки натиҷаҳои таҳқиқот метавонанд барои такмили фаъолияти омӯзгорон, таҳияи тавсияҳои методӣ ва ташкили самараноки маҳфилҳои эҷодӣ дар муассисаҳои таълимӣ истифода шаванд. Ҳамзамон, татбиқи натиҷаҳои таҳқиқот метавонад барои фароҳам овардани муҳити таълимии фарогир, рушди истеъдодҳои инфиродӣ ва баланд бардоштани иштироки фаъоли хонандагони имкониятташон маҳдуд дар корҳои таълимӣ ва эҷодӣ мусоидат намояд.

Натиҷа, хулоса ва тавсияҳои кори фишурдаи автореферат таҳия карда шуда, дар ҷараёни гузаронидани тадқиқот аз рӯйи натиҷаҳои бадастомада чунин арзёбӣ карда шудааст, ки дар аксари ҳолатҳо барои пешравии хонандагони имкониятташон маҳдуд мусоидат менамояд.

Мутобиқати мукаммалии таълифот дар китобҳои дарсӣ, дастурҳои таълимӣ, монография, маводҳои маҷмуаҳои маводҳои конфронсҳои байналмилалӣ ва ҷумҳуриявӣ инъикос ёфтааст. Онҳо аз санҷиши зарурӣ гузашта, дар 16- дастуру китобҳои дарсӣ, 25- мақолаи байналмиллаливу ҷумҳуриявӣ ва 19-то дар нашрияҳои тақризии тавсияшудаи КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба табъ расидаанд.

Эродҳо ба кори автореферат:

1. Дар руйхати адабиёт шумораи нокифояи корҳои илмӣ олимони ватанӣ оид ба масъалаи кор бо кӯдакони нуқсони нутқидоштаи синни томактабӣ мушоҳида мегардад.
2. Дар баъзе саҳифаҳои рисолаи илмӣ ва фишурдаи он хатогиҳои имлоӣ ва техникӣ ба назар мерасад, ки ба таҳриру тасҳеҳ ниёз доранд.

Камбудиҳои зикршуда ҳеҷ гоҳ арзишу муҳимияти кори автореферatро кам намекунад.

Хулоса, вобаста ба мубрамият, навгонии илмӣ, меъёри таҳқиқоти иҷрогардида ва аҳамияти илмию амалии натиҷаҳои бадастомада диссертатсияи номзадӣ бо соҳаи зерини шиносномаи ихтисоси *ихтисоси 5.3.6. Педагогикаи махсус* пурра мувофиқат мекунад.

Муқарриз: Доктори илмҳои педагогӣ,
Дотсенти, мушовири ректори Академияи
идоракунии давлатии назди
Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Раҷабзода Маҳмадулло

Имзои М.Раҷабзода -ро тасдиқ менамоям.
Сардори раёсати кадрҳо, коргузорӣ ва корҳои
махсуси АИД назди Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон Насурдинзода А.Н.

14.09.2026

Маълумот барои тамос:
Суроға: 734003, Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе, кӯчаи Саид Носир, 33, Телефон: +992 (37) 224-17-86; 24-17-86. E-mail: info@apa.ti